

Van: Merel Prenger

Uw kenmerk: 22bb006447

Ons kenmerk: M2210-2051 22bo6405

Onderwerp: Malafide bewindvoerders in beeld

Datum: B&W 15 november 2022

Aan de gemeenteraad

Op 6 oktober 2022 stelden S. Ceulemans (Leefbaar Rotterdam), M.S.S. de Jong (Bij1 Rotterdam), T. Kind (Volt Rotterdam), A.J.A. Maassen (D66), S. Reitema (PVDA), R.G.C. Segers-Hoogendoorn (CDA Rotterdam), L.S. Vlieger (GroenLinks) en T.J. Vonk (Christen-Unie Rotterdam) ons schriftelijke vragen over Malafide bewindvoerders in beeld.

Inleidend wordt gesteld:

De schuldenproblematiek is een systeemprobleem. De omvang van het aantal mensen in de schulden is een inschatting. We weten dat op 31 december 2021 maar liefst 23.088 Rotterdammers betalingsachterstanden hadden op hun zorgpremie. Het werkelijk aantal mensen in de problematische schulden is naar alle waarschijnlijkheid een stuk groter.

Mensen met problematische schulden kunnen via de rechter een bewindvoerder aangewezen krijgen die hun geldzaken regelt. Onder bewindvoerders bevinden zich zowel bonafide als malafide kantoren waarbij malafide kantoren al dan niet voor eigen gewin fouten maken en het schuldendossier verergeren of vertragen.

Het is nog steeds de taak van kantonrechters om toezicht te houden op bewindvoerders. Dit is een grote klus en over het tekortschieten van dit toezicht bestaat dan ook veel discussie. De afgelopen jaren zijn verschillende maatregelen genomen, landelijk en lokaal, om beter toezicht te kunnen houden. Veel voorstellen zijn gericht op het kenmerken van bonafide bewindvoerders.

Ondanks alle discussie is het tot op heden niet transparant of centraal geregistreerd welke bewindvoerders bekend staan als malafide. De schuldenaar wordt dus niet in staat gesteld het kaf van het koren scheiden met alle risico's van dien. Mensen die onder bewind staan, daarentegen, zijn wel online vindbaar in het centraal curatele- en bewindsregister.

Onze fracties maken zich grote zorgen over de stijgende kosten in onze basisbehoeften en daardoor de verwachting in toename van schulden en van het aantal huishoudens in de problematische schulden. Deze groeiende groep Rotterdammers is kwetsbaar voor de praktijken van malafide bewindvoerderskantoren. Zonder waarschuwingsmechanisme voor malafide kantoren en zonder adequaat toezicht, kunnen malafide kantoren vrijwel ongestoord hun gang gaan. De gevolgen zijn groot, niet alleen voor de schuldenaar, maar ook voor de schuldeiser, de belastingbetaler en zelfs voor bonafide of sociale ondernemers die de puinhoop van malafide kantoren proberen op te ruimen.

We voorzien gouden tijden voor de schuldenindustrie en wil deze ellende liever voor zijn.

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Is de wethouder bekend met de discussie aangaande het tekortschieten van toezicht op bewindvoerders?

Antwoord:

Ja, daar zijn wij mee bekend.

Vraag 2:

In hoeverre is de wethouder het met ons eens dat het zeer wrang is dat het toezicht op- en de registratie van bewindvoerders onder de maat is en dat tegelijkertijd het register van mensen die onder bewind staan wel goed op orde is en is in te zien voor iedereen?

Antwoord:

Deze vraag bestaat uit twee delen. Om uw Raad zo volledig mogelijk te informeren, worden de vragen los van elkaar hieronder beantwoord.

Ten aanzien van het toezicht op en registratie van bewindvoerders:

In het besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren¹ staat aan welke eisen professionals moeten voldoen. Het toezicht op deze kwaliteit en registratie van bewindvoerders wordt uitgevoerd door het Landelijk Kwaliteitsbureau CBM², wat is ondergebracht bij de Rechtspraak. De gemeente Rotterdam heeft geen inzicht in de resultaten van de kwaliteitscontrole en registratie door het Landelijk Kwaliteitsbureau en kan daarom niet vaststellen of dit toezicht onder de maat is.

Ten aanzien het register van mensen die onder bewind staan:

Dit betreft het Centraal Curatele en Bewind register (CCBR). Dit is een openbaar register welke door de rechtspraak wordt bijgehouden. In dit online register te raadplegen via [Centraal curatele- en bewindregister \(rechtspraak.nl\)](https://rechtspraak.nl/centraal-curatele-en-bewindregister), wordt het volgende geregistreerd:

- Onder curatele gestelde personen;
- Personen die vanwege verkwisting of problematische schulden onder bewind zijn geplaatst;
- Personen die onder bewind zijn geplaatst vanwege lichamelijke of geestelijke omstandigheden, als de kantonrechter heeft besloten dat publicatie noodzakelijk is.

De rechtbanken publiceren de benodigde gegevens in het CCBR na uitspraak. De reden dat het register openbaar is, is het voorkomen van ongewenste overeenkomsten door mensen die als gevolg van onder curatelestelling niet handelingsbekwaam zijn. Een voorbeeld van een dergelijke overeenkomst is het tekenen van een huurovereenkomst voor een woning of het aangaan van een nieuw telefoonabonnement wanneer hier geen aanleiding en geen vermogen voor is. Wanneer de curator geen toestemming heeft

¹ [wetten.nl - Regeling - Besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren - BWBR0034760 \(overheid.nl\)](https://wetten.nl/Regeling-Besluit-kwaliteitseisen-curatoren-beschermingsbewindvoerders-en-mentoren-BWBR0034760-overheid.nl)

² [Landelijk Kwaliteitsbureau CBM | Rechtspraak](https://landelijk-kwaliteitsbureau-cbm.nl/rechtspraak)

gegeven, is deze aangegane overeenkomst vernietigbaar en kan de curator de overeenkomst terugdraaien.

Iemand die onder bewind staat blijft handelingsbekwaam en kan in theorie zelf bepalen wat hij wil kopen van zijn geld. In de praktijk voert de bewindvoerder de financiën voor iemand die onder bewind staat, waardoor toestemming van de bewindvoerder nodig is voordat er een aankoop kan worden gedaan of een contract wordt afgesloten. De bewindvoerder kan net als de curator gedane aankopen ongedaan maken indien dit noodzakelijk blijkt.

Het openbare karakter van het register is ter bescherming van zowel degene die onder bewind of curatele staat, als voor de partij met wie er een overeenkomst gesloten wordt.

Vraag 3:

Is de wethouder bereid om (verder) te verkennen wat de gemeente kan doen om Rotterdammers te behoeden zich onder bewind te laten stellen van malafide kantoren?

Antwoord:

Rotterdammers zijn vrij om zelf een beschermingsbewindvoerder te kiezen. De gemeente Rotterdam heeft er in 2019 voor gekozen om een samenwerkingsverband aan te gaan met bewindvoerders die hun taken uitvoeren voor Rotterdammers. Op dit moment heeft de gemeente met 133 bewindvoerders een samenwerkingsconvenant gesloten. In dit convenant staan de afspraken die de gemeente Rotterdam met deze bewindvoerders heeft gemaakt over hun dienstverlening. Afspraken zijn bijvoorbeeld gemaakt over termijnen waarbinnen een aanmelding voor een schuldregelingstraject moet zijn verricht en wat de verplichtingen van de bewindvoerder zijn gedurende het bewind. Het Team Regie Bewindvoering van de gemeente staat in nauw contact met alle aangesloten bewindvoerders.

De lijst met aangesloten bewindvoerders is voor alle burgers zichtbaar op de website [Beschermingsbewind | Rotterdam.nl](https://beschermingsbewind.rotterdam.nl). De in deze lijst opgenomen bewindvoerders hebben zich samen met de gemeente geconformeerd om de Rotterdammer optimaal te ondersteunen bij zijn geldproblemen- en zorgen.

Door middel van het convenant zorgt de gemeente voor een zo goed mogelijke informatievoorziening en samenwerking op dit vlak voor zowel de burger, als voor de professionele partijen waarmee wordt samengewerkt.

Verder wordt gesteld:

We zijn ervan overtuigd dat het in het belang is van meerdere partijen, waaronder de schuldenaar, dat de gemeente meer grip krijgt op malafide bewindvoerderskantoren. Een aantal steden in Nederland voert inspirerend beleid op dit gebied. Zo gunt de gemeente Groningen mensen de mogelijkheid om hun bewindvoering via de gemeente te laten verlopen en biedt de dienstverlening kosteloos aan voor bewoners met een laag inkomen.

Vraag 4:

Is de wethouder bekend met dergelijk beleid van andere gemeentes en wat is de visie van de wethouder hierop?

Antwoord:

Ja, wij zijn bekend met het beleid van de gemeente Groningen en andere gemeentes met betrekking tot dit beleid. In de afdoeningsbrief van de motie *Bewindvoering in eigen hand* (19bb12787) is aan uw Raad op 12 maart 2019 een uitgebreide toelichting gegeven waarom de gemeente Rotterdam een andere wijze hanteert.

De Rekenkamer Groningen heeft in februari 2021 een onderzoek gepubliceerd genaamd *De Gemeente als bewindvoerder, een analyse van maatschappelijke kosten en baten*³. De Rekenkamer Groningen noemt in haar conclusie dat de opgelopen wachttijd voor cliënten van 4 naar 11 weken een kwalitatieve verslechtering is voor potentiële cliënten. Ook staat hierin opgenomen dat de besparing die door bewindvoering in eigen beheer zou kunnen worden gerealiseerd als gemeente niet gehaald wordt.

Het Budget Adviesbureau Deventer (BAD), de bewindvoerdersafdeling van de gemeente Deventer, is per 1 mei 2022 door de rechtbank ontslagen als bewindvoerder⁴. Alle zaken zijn overdragen aan een ander bewindvoerderskantoor. De rechter oordeelde onder meer dat BAD het financieel beheer van de aan haar toevertrouwde vermogens onvoldoende op orde heeft.

De gemeente Rotterdam blijft inzetten op de samenwerking met bewindvoerders en de rechtbank om haar burgers met financiële problemen van de juiste ondersteuning te voorzien. De reeds ingeslagen weg wordt door alle betrokken partijen als positief beschouwd. Op 6 oktober jl. vond een bijeenkomst met beschermingsbewindvoerders die aangesloten zijn bij het convenant plaats. Doel van deze bijeenkomst was het evalueren van het huidige convenant en de samenwerking. De bewindvoerders hebben tijdens deze bijeenkomst hun waardering voor de goede samenwerking die zij met de gemeente ervaren uitgesproken. Ook zijn er ideeën uitgewisseld om de samenwerking naar een hoger niveau te tillen en het convenant te herijken.

Daarnaast maakt Rotterdam sinds 1 maart 2021 als eerste grote gemeente gebruik van het recht om advies te geven over het instellen van een bewind. Vanuit het Expertiseteam Financiën van de gemeente Rotterdam (ETF) wordt er advies voor de rechtbank uitgebracht of het instellen van een (schulden)bewind de meest passende optie is voor de desbetreffende burger. Het doel van het adviesrecht is dat gemeenten hun regierol hierdoor beter kunnen vervullen. De gemeente Rotterdam loopt hierin voorop.

Met alle middelen die de gemeente op dit moment al inzet en de samenwerkingen die zij blijft aangaan op dit onderwerp, zij wij van mening dat de gemeente Rotterdam het juiste pad bewandeld om haar burgers van de juiste ondersteuning te voorzien.

Vraag 5:

Vindt de wethouder ook dat we als gemeente meer kunnen doen om Rotterdammers te waarschuwen voor malafide praktijken rondom schulden? Of zelfs bewindvoering via de gemeente laten verlopen? Zo nee, waarom niet?

³ [rapport-beschermingsbewind-Rekenkamer-februari-2021.pdf \(nvrr.nl\)](#)

⁴ [ECLI:NL:RBOVE:2022:725, Rechtbank Overijssel, 9716685 \ BM VERZ 22-344\(rechtspraak.nl\)](#)

Antwoord:

Deze vraag bestaat uit twee delen, welke voor de volledigheid afzonderlijk beantwoord worden.

Ten aanzien van het waarschuwen van Rotterdammers:

Zoals op vraag 2 al beantwoord, ligt het toezicht op de kwaliteit van bewindvoerders niet bij de gemeente Rotterdam.

De gemeente Rotterdam neemt haar regierol op dit punt echter zeer serieus. Zij blijft haar burgers voorzien van de meest actuele informatie op [Beschermingsbewind | Rotterdam.nl](https://beschermingsbewind.rotterdam.nl). Uit de *Monitor Schuldenaanpak 2021* (22bb003744) uit mei 2022 blijkt dat de gemeente door de intensieve samenwerking met bewindvoerders meer zicht krijgt op de kwaliteit van de dienstverlening van bewindvoerders. Het Team Regie Bewindvoering van de gemeente Rotterdam controleert alle dossiers waar bewind is ingesteld en waar de gemeente bijzondere bijstand verstrekt voor de kosten van beschermingsbewind. Bij opvallende zaken of onregelmatigheden gaan zij het gesprek met de betreffende bewindvoerder aan en wijzen zij op de gemaakte afspraken in het convenant. Waar nodig zal er met de rechtbank worden geschakeld over de desbetreffende bewindvoerder. De rechtbank kan maatregelen treffen waaronder het onder verscherpt toezicht stellen van een bewindvoerder tot en met het uit het ambt zetten van de bewindvoerder. De gemeente kan in het uiterste geval het convenant eenzijdig opzeggen. In de praktijk heeft het echter altijd de voorkeur van de gemeente om, wanneer er bijvoorbeeld een verschil van inzicht is, er met elkaar uit te komen.

Ten aanzien van bewindvoering via de gemeente laten verlopen:

Zie hiervoor de beantwoording onder vraag 4. Tevens is dit in het Afdoeningsvoorstel motie van Mosch '*Bewindvoering in eigen hand*' (19bb12787) uitgebreid al beantwoord en toegelicht. De gemeente Rotterdam blijft inzetten op een nauwe samenwerking met professionele bewindvoerders.

Vraag 6:

Kan en gaat de wethouder de mogelijkheid onderzoeken om een gemeentelijk register te openen waarin malafide bewindvoerders opgenomen worden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Zoals eerder gesteld ligt het toezicht op de kwaliteit van bewindvoerders bij het Landelijk Kwaliteitsbureau CBM. Als een bewindvoerder zijn werk niet naar behoren doet, zijn zij de partij die hier actie op kunnen ondernemen. De gemeente heeft hier geen rol in.

De secretaris,

V.J.M. Roozen

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De burgemeester

A. Aboutaleb